

(המשך מעמוד 45)

זוהי שתקופה מסוימת היה חברה של טלי בשן. היום עיתונאי כמעט עבד בעיתון האוניברסיטה פ' האתון. כשנבחר, הוא התחיל להפגין את יחסו לסטודנטים הערבים תוך ניצול תפקידו. מאז הוא הגיע לאוניברסיטת כחיפה ובתל-אביב, וגם שם נוצרו עמותות כמעט יומימיים עם סטודנטים ערביים. כאשר הוא נבחר ליושבי-ראש התאחדות הסטודנטים הארציית בשנים 1980-1981, הוא המשיך לחמם את הקאמפוסים והפך את ההתאחדות לגוף פוליטי ימני מיליטנטי. הנגבי רואה עצמו יותר ימני מאמו. הוא מכהן כיושבי-ראש מועצת-המנהלים של איסת"א ושמר יזכר כמי שהתבצר ואיים שלא יפטר מאגדרת השיריון בר ימית. אחד מחבריו הטובים הוא דני פינטו, שישב בכלא צבאי על רצח שבר יים במלחמת הליטני.

גם באר-שבע

התיישרה לימין

ב-1980 נבחר בתל-אביב קלוד מל כיהתפקיד היושבי-ראש. הצעיר, בן קריית-גת, איש חרות, היה מוקף בפעילי לים מהתחיה. היום הוא עוזרו של סגן

תיים האחרונות ליצירת מצב חדש בי קאמפוסים. מצד אחד התחילו להתעורר סטודנטים שאינם מזהים עם הליכוד, שניסו בדרך חוקית לבטל את קיומן של האגודות הימניות ולהקים חדשות במקומן. מצד שני התברר אט אט, שיש קשר ישיר בין האידיאולוגיה הפוליטית הימנית והפיכת האגודות למכשיר לקידום אישי. התאחדות הסטודנטים הארציית היא הי גוף היציג של ציבור הסטודנטים בארץ. היא הותמה על הסכמ-עבודה, דואגת לנחלת כלליות לציבור הסטודנטים וגם צריכה לייצג אותו בקרנות-ההלוואות ומילי-גות מרכזיות. במועצה להשכלה גבוהה, בי סוכנות ובשלוחות האו"ם. זהו תפקיד מפי-תה, שהזוכה בו יכול, כפי שעשה זאת הנגבי למשל, למצוא את עצמו בחול' כמעט מתי שהוא רוצה. להתאחדות יש כוח פוליטי גם אם היא חסרה כוח אלקי-טורלי של ציבור הסטודנטים תומך. וכך זה מתקשר במישור-הנסיעות של ההתאחדות. איסת"א, זוהי אגודה עתו-נית, מורכבת ממעלי מניות שונות-הם באים מאגודות הסטודנטים מאנשי-מיק-צוע ואנשי-ציבור. לאגודות באוניברסיטאות יש קשר לי-חברות הספרים של האוניברסיטה. למי-זנוגים, ולפעילויות התרבות שם, כמו

מנהיג כץ (משמאל) בהפגנה בנועיו של הנגבי

דיסקוסק, מועדון-סרטים והופעות. על רקע זה, של חברת-נסיעות ומקורות הכי-נסה באוניברסיטה, היו כל השנים סיכוי-טוכים, איומים בחשיפת פשרות שחיתות, הדחות, אך השיא היה בשנה שעברה. והם זכו לכינוי איכסא בכתב-עת בשם סטודנט.

גניבות

ושחיתויות

הפרשה הראשונה קשורה ביושבי-ראש האגודה התל-אביבית, אלי קראוס, צעיר דתי גבוה-קומה. הוא נעצר לתקופות שונות, ולבסוף עד תום ההלי-כים, הוגש נגדו כתבי-אישום חמור ביו-תר. הוא נאשם בלקיחת שוחד וסחיטה באיומים מאלי האובן. הוא דרש ממנו סכום של 2500 דולר תמורת תמיכה בי-חזרתו מחדש של האובן ליושבי-ראש מועצת המנהלים של מפעל-השיכפול בי-אוניברסיטה ברמת-אביב. הוא נאשם בגניבה מהאגודה, בנוסלו את כספי תעודות-הסטודנט שאותן הגפיר-קה האגודה, ובהוצאת משכורות וקטיבי-יות לעצמו ולמנהל-החשבונות. הוא מוא-שם בזיוף חתימה של חבר במטרה לי-חזרואי מהאגודה משכורות על שם החבר, הוא לקח לעצמו כ-120 אלף שקל מקופת מועדון בר-מיין השייך לאגודה. סגן-יושבי-ראש ההתאחדות הארציית, גיית טייארו, מואשם שנאב סכפים במיסי-גרת תפקידו. הוא היה שותף לקראוס בגניבת כספים שהתקבלו מחברות הפקה, תמורת זיכיון לנהל בזאר ביום הסטודנט-כוחם של השניים היה כה רב, ש-האובן, אחרי שהתייעץ והתייעץ והודיע לבסוף למיטרה על הסחיטה, נעלם לי-שבועות ארוכים מפחד שמישהו ינסה לפגוע בו פיסית. גם צעירים אחרים בי-חרות חששו.

קראוס החדרתי בין איש מוזר מאוד. הצעיר, מתמחה במישפטים שנה אחרונה, התגורר אצל אשה מבוגרת בתל-אביב. הוא סירב למסור את מיספרי טלפון בי-מישרד עורכי-הדין שבו עבד, או בביתו.

איסת"א

איסת"א ליינס

הפרשה השנייה, פרשת איסת"א, התפוצזה בנובמבר 1982 בסידרת האשמות הדדיות בין פעילי סטודנטים שונים. כל צד הוציא לעיתונות מיסמ-כים המעידים שפרשן שחיתות מדהימה — של הצד השני — תחשף בעזרתו. בדיקת החומר מעידה ששני הצדדים רחוקים מלהיות נקיים. בי-1978 נקלעה החברה, שהוצרה על-ידי מישר-התחבורה, לקשיים. שני צעירי-רים, זוהר דבורין וליאור קון, פרשו מי-איסת"א. במקומם מונה למנהל קובי חיי-ננון. כדי להיחלץ מהקשיים הוקמה וע-דית-בדיקה, שהמליצה שתברר פרטית בשם-לייזר-שירותי תירות בע"מ, תיתן סיוע מיקצועי לאיסת"א. בעלי החברה לא היו אלא דבורין, בנו של השופט חיים דבורין, וקון. לשניים עסקים פרטיים נוספים. הפטרון לתמיכת ההסכם, שהפך את השניים ליועצים לשש שנים, היה מיכה רייטר. השניים עשו עסקים טובים כיועצים ששכרם הוא משכורות-בסיס פלוס אחוזים. הם הגיעו בשנת 1981 לשכר כולל של 30 מיליון לירות. השניים יושר-בים במישרדי איסת"א ומקבלים שם שיי-רותי מישרד.

בשנת 1980 הציע חינוך להקים גוף מישפטי שייצג את החברה כלפי חוץ. הוקמה איסת"א ליינס, כשבראש הישרי-בה המכרעת יושב דויד אלטמן מבר-אילן. הנגבי וקץ, שישבו באותה שיבה, לא תמכו בהקמת החברה. החברה החדשה מורכבת שווה בשווה מסטודנטים ואנשי-מיקצוע, ובתוך זמן קצר היא לקחה לעצמה את כל תפקידי איסת"א. כך רוקנה הר-חברה של התאחדות-הסטודנטים מכל תוכן. בעד העברת רכוש איסת"א בארץ, טניפה בעולם והשבנות-הבנק שלה, לא קיבלה איסת"א מאיסת"א ליינס דבר. במר-עצת-המנהלים של החברה החדשה הת-ברגו דבורין וקון. למנכ"ל מונה חינוך, ליושבי-ראש מועצת-המנהלים מונה אלט-מן. באמצעות סעיף מזור ביותר הפכו אנשי חברת לייזר ליועצים לעד לאיסת"א ליינס, משום שהם נבחרים על-ידי מועצת-המנהלים, שבה יושבים בעלי החברת ליי-זר, קון ודבורין.

למבקר החברה החדשה מונה ראובן שלום, עוזרו של שרה-על לענייני כלכלה יעקב מרידור.

בעוד כץ כיושבי-ראש ההתאחדות האר-צית ואיסת"א ליינס נאבקים על השליטה באיסת"א, כונסה מועצת-המנהלים של איסת"א לבחור יושבי-ראש, כהודש מאי-1982 נבחר הנגבי, כשהוא מנצח על חזרו של קול — חמישה מול ארבעה — את דובי ברנמן. הנהלת איסת"א ליינס החליטה לבטל את מינויו של הנגבי בי-טענה שהוא לא היה סטודנט מן המניין באוניברסיטה העברית ביום שבו נבחר לתפקידו.

המאבק בין שתי הקבוצות על השליטה בחברה שבה מתגלגל כסף רב היה חשוב להנגבי ולכץ. בכספים הרבים של החברה אפשר לממן את מרבית פעולות התאחדות הסטודנטים הארציית, ולהפכה למנוף לי-פעילות פוליטית ימנית. מכיון שאיסת"א היא עמותה שלא למטרות רווחים, היה נסיון מצד השניים להפוך את איסת"א לחברה בע"מ, נסיון שהוכשל על-ידי איסת"א ליינס. לדברי אנשי איסת"א ליינס, קיבל הנגבי בתחילת 1982 סכום של חמשת אלפים דולר כהלוואה שגור-עדה. לדברי הנגבי, לסייע לאלי קראוס להיבחר לתפקידו באגודה בתל-אביב. ית-כן שקראוס נדהם מהשטרות הירוקים של איסת"א החליט שהוא צריך להתכבד לנצח בחברה.

כץ הכחיש שהוא הודח מתפקידו בתת-אחדות בארציית. לעומתו טוען יו"ר הר-אגודה החיפאית, אבי בנימי, שהוא מתומי-כי איסת"א ליינס, שיש רוב לבחירתו ליושבי-ראש התאחדות הסטודנטים האר-צית.

תמונת המצב נכון להיום הוא: הנגבי וכץ הם, למרבה הפלא, כמעט מחוץ לי-מעגל עיסקי הסטודנטים; קראוס וטיארו מועמדים לדין, בחרות מניחים שעדיף הליכוד בקאמפוסים הסתיים. כץ-ציון ציטרין

איך תיפקדה המערכת

(המשך מעמוד 9)

הרמטכ"ל עצמו, האלוף משה לוי — התעורר הרושם כי תפקידו היחיד של סגן הרמטכ"ל הוא להיות בעמדת זינוק נוחה לתפקיד הרמטכ"ל. על-פי עדות עצמו, לא מילא משה לוי שום תפקיד של ממש במהלך קבלת ההחלטות. הוא לא ידע על המתרחש, אלא רק זמן רב אחרי שקרו הדברים. לעיתים הוא התל-וה לרמטכ"ל, וגם אז לא אמר הרבה ולא עשה דבר. יתכן שהתפקיד מיותר.

גיבוק למוריעין

האם הוא נבדק?

כבר ביום החמישי, בלילה שבו התחיל הטבח, נשלח מהתפק"ק של צה"ל בבירות אל אגף המודיעין מברק שבו דובר על 300 הרוגים, מחבלים ואזרחים. דבר זה עולה הן מראיון שי-העניק האלוף אמיר דרורי לעיתון באמ-ריקאי כמה ימים אחרי הטבח, והן ממכ-תב תשובתו של מפקד האגודה עמוס ירון לוועדה. עכשיו נראה כאילו קלט גם הביון האמריקאי את המברק הזה. ככל הנראה, זהו אותו דיווח שסגן-אלוף משה חברוני, ראש ליטכחו של ראש אמ"ן, טוען כי העביר אותו אל עוזרו של שרה-ביטחון אבי דודאי, באמי-צעות קצין ביחידה לביטחון לאומי. אך האם בדיק המודיעין את הדיווח הזה כדי לאמת אותו? האם ניסה לבדוק אותו עם אנשי המוסד, שנציגים שלהם היו עם הפלאגנות? האם הוא ניסה לבדוק זאת עם השב"כ?

האם הוא ניסה לכי-דוק זאת עם מוסדות ביון זרים? האם הועבר הדיווח הזה לידיעת המוסד? הי-אם היו ברשות המוסד דיווחים משלו? קשה להשיב בוודאות על השאלות האלה, שלא עלו בעדויות שנשמעו בד-לתיים פתוחות. אך ככל הנראה, לא נבדק הדיווח שיצא מן התפק"ק בבירות בצורה יסודית.

חדשות בערכות

שיחורים יוניים

את המילחמה ניהלו למעשה שני אנשים, שביניהם שוררת מערכת מסתתרת ומסוכנת של אימה ישנה ר-חשדנות אינסופית — אריאל שרון ורפי אל איתן. כל אלה צפו בחריפות רבה אחרי שהחלט על הקמתה של ועדת החקירה. בין הרמטכ"ל, המטה הכללי וקציני הביון שרה-ביטחון, עוזרו ומישר-רדה-ביטחון התנהל מאבק אכזרי וער-מומי. בשני האגפים נעשו, שיחורים שלעיתים היו תמוהים, ומן השלב השני של החקירה עלוה גם, כי הדברים הגיעו עד ליוף ביומן-המילחמה, שנמצא בי-חידה לביטחון לאומי.

היחידה לביטחון

לאומי: כפילות מסוכנת

רידת גב אירגוני למישרתו של האלוף אברהם (אברשה"ה) סמיר, ולמעשה מן רמטכ"ל-על, הוקמה היחידה לביטחון לאומי, ששטרטים בה קציני צה"ל, ומקומה במישרד-הביטחון.

מן העדויות שהשמעו לפני הוועדה מתברר, כי במידה רבה ממלאת יחידה זאת תפקידים דומים לאלה שממלא אגף מיבצעים במסכ"ל. אותו סוג של דיוור-חיס, ובאותו דרג, זורמים אל שתי היחידות האלה, ומנופקים מהן כלפי מעלה וכלפי מטה. הכפילות הזאת עשויה לה-יות מסוכנת, ואין לדעת אם לא היה לה חלק במה שהתרחש במחנות-הפליטים ליד ביירות. יתכן שבכל אחת משתי היחידות האלה סברו כי תפקידה של היחידה המקבילה הוא לטפל באירוע-כמו זה שדווח עליו — ושמעו עדויות רבות על כך שהדיווחים על המתרחש בי-מחנות הגיעו אל שתי היחידות האלה.

שלמה פרנקל